

# הלכה למעשה ולמשיחא בדרה היומי

## מסכת סוטה

### תוכן

- הלכתא למשיחא.....2
- א. האומרת טמאה אני לך ושבאו לה עדים שהיא טמאה והאומרת איני שותה ושבעלה אינו רוצה להשקותה ושבעלה בא עליה בדרך.....2
- ב. וכל הנשואות לכהנים מנחותיהן נשרפות בת ישראל שנשאת לכהן מנחתה נשרפת  
2
- ג. וכהנת שנשאת לישראל מנחתה נאכלת מה בין כהן לכהנת מנחת כהנת נאכלת.3
- ד. ומנחת כהן אינה נאכלת.....3
- הלכה למעשה.....3
- ה. כהנת מתחללת וכהן אין מתחלל.....3
- ו. כהנת מטמאה למתים ואין כהן מטמא למתים.....4
- הלכתא למשיחא.....6
- ז. כהן אוכל בקדשי קדשים ואין כהנת אוכלת בקדשי קדשים.....6
- ח. מה בין איש לאישה האיש פורע ופורם ואין האישה פורעת ופורמת.....6
- הלכה למעשה.....7
- ט. האיש מדיר את בנו בנזיר ואין האישה מדרת בנה בנזיר.....7
- הלכתא למשיחא.....8
- י. האיש מגלח על נזירות אביו ואין האישה מגלחת על נזירות אביה.....8
- הלכה למעשה.....8
- יא. האיש מקדש את בתו ואין האישה מקדשת את בתה.....8
- יב. האיש מוכר את בתו ואין האישה מוכרת את בתה.....10
- הלכתא למשיחא.....10
- יג. האיש נסקל ערום ואין האישה נסקלת ערומה.....10
- יד. האיש נתלה ואין האישה נתלית.....11
- טו. האיש נמכר בגניבתו ואין האישה נמכרת בגניבתה.....11
- טז. כל הנשואות לכהונה מנחותיהן נשרפות ... הקומץ קרב בעצמו והשירים מתפזרים על בית הדרשן.....12
- יז. איש אין לי אלא איש אשה מנין.....12
- הדרן עלך היה נוטל.....12
- הלכה למעשה.....12
- א. ארוסה ושומרת יבם לא שותות ולא נוטלות כתובה.....12

# הלכה למעשה ולמשיחא בדרה היומי

## מסכת סוטה

הלכתא למשיחא.....14

ב. אלמנה לכהן גדול גרושה וחלוצה לכהן הדיוט ממזרת.....14

דף כג.

## הלכתא למשיחא

א. האומרת טמאה אני לך ושבאו לה עדים שהיא טמאה  
והאומרת איני שותה ושבעלה אינו רוצה להשקותה  
ושבעלה בא עליה בדרך

השוטה שאמרה טמאה<sup>1</sup> אני קודם שתקמוץ המנחה, או שאמרה איני שותה  
או שלא רצה בעלה להשקותה, או שבאו עידי טומאה<sup>2</sup>, או שמת הוא או  
שמתה היא<sup>3</sup>, הרי המנחה כולה נשרפת, ואם אירע אחד מאלו<sup>4</sup> אחר שקרב  
הקומץ אין השירים נאכלין. וי"א<sup>5</sup> שהשירים נאכלין.

ב. וכל הנשואות לכהנים מנחותיהן נשרפות בת ישראל  
שנשאת לכהן מנחתה נשרפת

כל הנשואות<sup>6</sup> לכהנים בין כהנת בין ישראלית, אין שירי מנחותיהן נאכלים  
מפני חלק הבעל שאינו אוכל, כמבואר להלן, ואינה כולה לאשים מפני חלק  
האשה, אלא הקומץ קרב לעצמו והשירים מתפורזין על בית הדשן.

<sup>1</sup> רמב"ם הלכות סוטה פרק ד הלכה יד

<sup>2</sup> פשוט הוא דלא גרע מאומרת טמאה אני. כסף משנה שם.

<sup>3</sup> בירושלמי פ' היה נוטל מתה היא ומת בעלה השירים אסורין שעל ספק באת מתחלתה כפרה ספיקה והלכה  
לה כסף משנה שם, ועיין באחרונים מה שהקשו עליו.

<sup>4</sup> והנה תמוה למה השמיט רבינו מלהביא הא דאם בא עליה בעלה בדרך ולא אישתמיט להביא אחד משאר  
דברים השנוים שם במשנה שהמנחה נשרפת עליהם, רק מזה לבד לא הזכיר רבינו מאומה. ואפשר דטעמו  
של רבינו בהשמטה זו, משום דאנן קיי"ל כת"ק דרבי יהודה בפ"ק דסוטה [זו, א] דמוסרים לו שני תלמידי  
חכמים שיהיו משמרים אותו בדרך ואין בעלה נאמן עליה, הלכך הוא דבר שאינו מצוי ממש כלל שיהיה בא  
עליה בדרך, דהלא רק בשביל כך כדי לשמרו נתלוו שני הת"ח עמו, ולכן לא הביאו רבינו כלל. יד המלך

<sup>5</sup> יש שגרסו כן בדברי הרמב"ם עיין מעשה רקח שם.

<sup>6</sup> רמב"ם מעשה הקרבנות פרק יב הלכה יב

# הלכה למעשה ולמשיחא ברך היומי

## מסכת סוטה

### ג. וכהנת שנשאת לישראל מנחתה נאכלת מה בין כהן לכהנת מנחת כהנת נאכלת

כהנת<sup>7</sup> כלומר בת כהן שאינה נשואה<sup>8</sup>, וכל שכל אם נשואה לישראל, מנחתה נקמצת במנחת ישראל ושיריה נאכלין.

### ד. ומנחת כהן אינה נאכלת

כבר התבאר לעיל דף יד: שכל המנחות<sup>9</sup> הקריבות לגבי המזבח<sup>10</sup> נקמצות ומקטיר הקומץ כולו על גבי המזבח והשאר נאכל, חוץ ממנחת זכרי כהונה שאינה נקמצת אלא מקטירין אותה כולה.

## הלכה למעשה

### ה. כהנת מתחללת וכהן אין מתחלל

<sup>7</sup> רמב"ם שם הלכה י

<sup>8</sup> ואני אומר שאיני יודע ממה תמה הראב"ד על רבינו דהא איצטריך לאשמועינן שאע"פ שהיא בת כהן והיא פנויה מנחתה נקמצת ושיריה נאכלים כדין מנחת ישראל. בסף משנה שם. ועיין לחם משנה שלראב"ד היתה גירסא אחרת ברמב"ם

<sup>9</sup> רמב"ם שם הלכה ט יג

<sup>10</sup> בא לאפוקי לחה"פ ושתי הלחם אף על גב שנקראים מנחה מ"מ אין נקמצות שאין קריבין לגבי המזבח והנה במשנה מנחות ע"ב ב' ממעט נמי מנחת נסכים אף על פי שהן קריבות לגבי המזבח מ"מ אינן נקמצות אבל כאן לא מיירי כלל ממנחת נסכים. הר המוריה שם

# הַלְכָה לַמַּעֲשֵׂה וּלְמַשִּׁיחָא בְּדֵף הַיּוֹמִי

## מַסְכַּת סוּטָה

אי זו היא חללה זו שנולדה מאיסורי כהונה, וכן אחת מן הנשים האסורות לכהונה<sup>11</sup>, שנבעלה לכהן נתחללה, אבל הכהן עצמו שעבר העבירה לא נתחלל<sup>12</sup>.

ומ"מ אם נשא אחת מהאסורות לו אינו עובד במקדש ולא ישא כפיו<sup>13</sup> ואפילו אם גירשה או מתה, עד שידור הנאה על דעת רבים מהנשים שהוא אסור בהם ואם עבד אין עבודתו פסולה<sup>14</sup>.

כיצד<sup>15</sup> כגון כהן הדיוט בן תשע שנים ויום אחד, שבא על על הגרושה, וכהן גדול שבא עליהן או על האלמנה, או<sup>16</sup> שנשא בעולה<sup>17</sup> ובא עליה, הרי אלו נתחללו לעולם.

## ו. כהנת מטמאה למתים ואין כהן מטמא למתים

<sup>11</sup> עיין ספר אלה המצוות ל"ת קנח שכתבתי שהנבעלת לאסור לה ואינו מאיסורי כהונה נעשית זונה ולא חללה ואף באלו שאינם נעשית זונה ואסורה לכהונה מ"מ אינה נעשית חללה ע"י ביאתם אם אינם איסורי כהונה וחלל שבא על בת כהן או ישראל לדעת הרמב"ם פ"ח מאיסורי ביאה ה"א נעשית זונה וכן פסק בשו"ע כמבואר לקמן ובדעת הראב"ד שם נחלקו הפוסקים אם ביאת חלל שבא על אשה עושה אותה חללה וז"ל הראב"ד שם "ואפילו חלל משום דכתיב ולא יחלל זרעו מה הוא מחלל אף זרעו מחלל אבל ללקות עליה משום זונה לא" עכ"ל ועיין במ"מ שם שכתב בדעת הראב"ד שחלל פוסלה לכהונה משום שעשאה חללה אבל אינה זונה כיון שאינה ביאת איסור ועי"ש במשנה למלך באריכות ועיין בעצי ארזים ס"ק טו שהעלה בדעת הראב"ד שחלל אינו פוסל לכהונה מדאורייתא ושכן דעת הטור ואינו אלא פסול מדרבנן אמנם בבית משה ס"ק ז הוכיח שאף לדעת הראב"ד ביאת חלל פוסל מן התורה ועיין תו"ט יבמות פ"ו מ"ה וז"ל למסקנא "ואני אומר שאפשר שמפרשים הברייתא דפסולו לא מטעם זנות ולא מטעם חללה אלא מטעם גזירת הכתוב ובת כהן כי תהיה לאיש זר וגו' כלומר שיש זרות בביאתו וכל איסורי לאוין זרים הם בביאתו. וגם החלל קרוי זר כיון שנעשה זרות ע"י ביאתו בזרע שיבא ממנו וזוהי הפסול לה כלומר שיש צד פסול כמו שזכרנו".

<sup>12</sup> רמב"ם איסורי ביאה פ"ח ה"א שו"ע אבהו"ז ס"ז ז סעי' יב יג

<sup>13</sup> ואינו משום דנעשה חלל אלא כיון דהוא מחזיקה לאשה ועומד במדרו הלא הוא מועד לאיסור זה וקנסוהו חז"ל אבל אם בא עליה פעם אחת באקראי מותר לישא כפיו (ביאור הלכה שם סעי' מא ד"ה נממא למתים)

<sup>14</sup> כן היא הגירסא הנכונה כדאיתא בנושאי כלים על הרמב"ם שם

<sup>15</sup> שם ה"א ושו"ע שם

<sup>16</sup> עיין בעצי ארזים ס"ק כט שהוכיח מהא דלא הזכיר הטור כהן גדול הבא על הבעולה עשאה חללה דס"ל שאינה נעשית חללה אע"ג שוולדה נעשה חלל כדקיי"ל שיש חלל מחייבי עשה אמנם בפני משה ס"ק לה פליג עליה וס"ל דנעשית חללה אמנם היא חללה מחייבי עשה דאפשר שאינה אלא בעשה ולא בלאו כדעת תוס' יבמות עז ע"ב ד"ה מחלל

<sup>17</sup> משכחת ליה שנעשית בעולה ואינה זונה או אלמנה או גרושה בקידושי טעות ועיין רש"י כתובות ל ע"א ד"ה בעולה וז"ל "וא"ת יש כאן לאו דזונה לא אשכחן תנא דאמר פנוי הבא על הפנויה עשאה זונה אלא ר' אלעזר ולית הלכתא כוותיה ואין זונה אלא הנבעלת לפסול לה" ובקידושין ס"ח ע"א ד"ה בבועלה וז"ל "ולכא לאקשווי הא זונה היא או אלמנה או גרושה דבעולה פנויה לאו זונה היא כדתנן ביבמות (דף סא) אין זונה אלא גזירת ומשוחחררת ושנבעלה בעילת זנות וביאת איסור לפסול לה" ועי"ש בהגהות הב"ח שכתב דאף לר"א משכחת לה בקמנה הממאנת אבל באחרונים הקשו עליו דהא מיאון מדרבנן הוא וא"כ ע"כ אינו שייך לומר דהוי בעולה דקרא אמנם עי"ש במאירי שכתב ג"כ שיש מפרשים כממאנת וכתב על זה "ואין צורך בכך" ועיין בשיטה מקובצת כתובות שם

# הַלָּכָה לַמַּעֲשֵׂה וּלְמַשִּׁיחָא בְּדֵף הַיּוֹמִי

## מסכת סוטה

כל כהן<sup>18</sup> שנטמא למת ואפילו לנפל<sup>19</sup> חוץ משה מתים המפורשים בתורה, או אשתו, בין ע"י מגע ובין במשא בין אם האהיל על המת או המת עליו, ובין אם נכנס לאהל טמא שנכנסה לו הטומאה<sup>20</sup>, בעדים והתראה הרי זה לוקה שנאמר לנפש לא יטמא בעמיו.

אפילו בעל מום<sup>21</sup>, מוזהר מליטמאות, אבל חלל<sup>22</sup> וכהנת, מותרים ליטמא. ו"א<sup>23</sup> שלא זה נוהג אף בזמן הזה מן התורה בין בארץ בין בחו"ל, וכן עיקר להילכתא<sup>24</sup> וי"א<sup>25</sup> שבזמן הזה כיון שכולנו טמאי מתים אין הכהנים מוזהרים בטומאת מת בין מן התורה ובין מדרבנן. וי"א<sup>26</sup> שאסורים מדרבנן. וי"א<sup>27</sup> שאף בזמן הזה מוזהרים, אמנם כהן שנטמא אם חוזר ומטמא עצמו שוב באותו היום אינו עובר,<sup>28</sup> אבל למחרת אע"ג שעדיין טמא הוא עובר. וי"א<sup>29</sup> שאסור מדאורייתא בזמן הזה, אבל אינו לוקה.

<sup>18</sup> רמב"ם אבל פ"ג ה"א וה"ג

<sup>19</sup> ט"ז יו"ד סי' שסט ס"ק א מלבד אם הפילה פחות מארבעים יום או אם הפילה צורת חיה ועוף שאינו מטמא (פתחי תשובה יו"ד סי' שסט ס"ק ב)

<sup>20</sup> ומהרמב"ם בל"ת קסו וז"ל "אבל הם שני לאוין לא יבא ולא יטמא. ולשון ספרא (פרש"ב ה"ד) חייב בלא יבא וחייב בלא יטמא. וכן חייבו (שם) בכהן הדיוט בדין גזרה שוה. אמרו כמו שכהן גדול שנאסרה עליו נפש מת חייב בשני לאוין לא יבא ולא יטמא כן גם כהן הדיוט אחר שנאסר עליו להטמא בנפש מת חייב בלא יבא" משמע שאיסור טומאת אוהל הוא מל"ת קסו עיי"ש וא"כ אם באו שניהם כאחד גם מגע וגם אוהל ילקה שנים כמבואר שם

<sup>21</sup> שו"ע יו"ד שענן סעי' ב

<sup>22</sup> דוקא חלל דאורייתא אבל של דבריהם כגון שנולד מחלוצה אסור לטמא ואם הוא נולד מספק חלוצה הוי כהן גמור לכל דבר (ש"ך שם ס"ק ב)

<sup>23</sup> רמב"ם אבל פ"ג ה"א (חינוך רסג אשכול סי' נב שו"ע וערוה"ש יו"ד סי' שסט סעי' א וכן נקטו רוב הפוסקים בדעת הרמב"ם וכן עיקר לדינא עיין פתחי תשובה יורה דעה סימן שעב ס"ק ט

<sup>24</sup> גשר החיים פ"ו סי' ד סעי' ו "וחלילה לצרף קולא משימת הראב"ד" ועיין שו"ת אנרות משה יו"ד א שכתב דאף הכהנים בזמן הזה מוזהרים לענין זה כודאי כהנים ואין לעשות ספק ספיקא שמא אינם כהנים וספק אחר עיי"ש.

<sup>25</sup> משנה למלך פ"ג ה"א בדעת הראב"ד נזירות פ"ה ה"ט' ובמשנה למלך פ"ג מאבל ה"א דייק מדברי הראב"ד נזירות שם "דס"ל דלא הזהיר הכתוב מהטומאה על הנזיר ועל הכהן אלא בזמן שהם טהורים אבל אם הם טמאים אף שפירשו מן המת מ"מ אינו מוזהר עוד על הטומאה מדכתיב ולא יחלל דוקא במי שהוא מחלל עצמו ומש"ה פטר את הכהנים בזמן הזה מדין זה דטומאת מת וכן עיין בשו"ת רע"א תנינא סי' יח שהבין כן בדברי הראב"ד ועיי"ש ובמל"מ הנ"ל שכל חכמי ישראל חלקו על הראב"ד ולהכי אין לצרף דעתו לעשות ספק ספיקא להקל

<sup>26</sup> ישועות יעקב או"ח סי' שמג סוף ס"ק ב ד"ה והנה יש עוד בדעת הראב"ד שם וחת"ס יו"ד סי' שלח וצ"ע דמפורש הוא ברמב"ן מכות כא ע"א דלראב"ד בזמן הזה אסורים מדרבנן וז"ל "וכתב הרב ז"ל (הראב"ד) כהנים בזמן הזה שהן טמאי מתים אין לוקין על הטומאה אבל אסורין" ועי' בתשו' ח"ס סי' של"ט שהביא דהראב"ד בתמים דעים סי' רל"ו פסק להדיא כהרמב"ם ורוב הפוסקים שאסור בזמן הזה מדאורייתא

<sup>27</sup> ח"י הרמב"ן מכות כא ע"א ד"ה והראב"ד ז"ל

<sup>28</sup> והוא דעת ר"ת בשבועות י"ז ע"א ד"ה נזיר ועי' בהגהות מהר"י ברלין שם דבאותו יום שנטמא הכהן שוב אין באותו יום תוספת טומאה ומה"ת מותר לטמאות עצמו עוד. וכ"פ בס' יראים סי' שכב בדפוי"י שו"א ועיין שו"ת אג"מ יו"ד א סי' רל

<sup>29</sup> סמ"ג מצות עשה רלא וז"ל שם "מצאתי בשם רבינו יעקב שבזמן הזה כהן המטמא בבית הקברות אינו לוקה ומביא ראיה מדתניא במסכת שמחות (פ"ד הל' טו, טז) הרי שקבר את מתו ובא מת אחר כל זמן שעוסק בבית הקברות יכול לעסוק בו פירש מן הקבר אם חזר וקברו לוקה דברי רבי עקיבא רבי טרפון אומר כל היום אינו

# הלכה למעשה ולמשיחא בדרה היומי

## מסכת סוטה

## הלכתא למשיחא

### ז. כהן אוכל בקדשי קדשים ואין כהנת אוכלת בקדשי קדשים

החטאת האשם ושירי מנחות הרי הם קדשי קדשים, ואין חטאת<sup>30</sup> ואשם ושירי מנחות נאכלין אלא לזכרי כהונה בעזרה<sup>31</sup>, ואם נאכלו בהיכל נאכלו<sup>32</sup>, שנאמר (במדבר יח פסוק ט – י) לְכָל מִנְחָתָם וְלְכָל חֲטָאתָם וְלְכָל אֲשָׁמָם וגו'. בְּקֹדֶשׁ הַקֹּדֶשִׁים תֹּאכְלֵנּוּ כָּל זָכָר יֹאכֵל אֹתוֹ, וְכֵן שְׁלָמֵי צִבּוֹר הָרִי הֵן כַּחטָּאת וְכֹאשֵׁם.

### ח. מה בין איש לאשה האיש פורע ופורם ואין האשה פורעת ופורמת

מצות עשה<sup>33</sup> שיהיה המצורע המוחלט מכוסה ראש כל ימי חלוטו, ואסור להסתפר, ועוטה על שפם כאבל, כלומר ישרבב את כיסוי הראש עד למטה מן הפה, וי"א<sup>34</sup> רק עד זקן הלחיים. ופורם כלומר קורע בגדיו, ומודיע העוברים עליו שהוא טמא, שנאמר (ויקרא יג פסוק מה) וְהִצָּרֹעַ אֲשֶׁר בּוֹ הִנֵּנִי בְּגָדָיו יִהְיוּ פְרָמִים וְרֹאשׁוֹ יִהְיֶה פָרוּעַ וְעַל שָׁפָם יַעֲטֶה וְטָמֵא טָמֵא יִקְרָא, אפילו כ"ג שנצטרע, פורע ופורם, שעשה דוחה את לא תעשה.

לוקה מפני שאינו מרבה עליו ימי טומאה ובהלכות גדולות ד"ו מה ע"ב פוסק כרבי טרפון ואם כן בזמן הזה מה מרבה טומאה יש כיון שמי חטאת אינם נוהגות". (עיי' שבועות יז, א תד"ה נזיר):

<sup>30</sup> רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק י הלכה ג

<sup>31</sup> אם נאכלין מעומד כיון דאין ישיבה בעזרה עיין במ"ש התוס' פ"ג דיומא (דף כ"ה) ד"ה אין. ועיין בפ"ב דזבחים (דף ט"ז) ד"ה ומה ישב שאוכל כגון במורם בקדשים ובכור. אלמא דס"ל דקדשי קדשים שנאכלין בעזרה אינן נאכלין מיושב ודוק. כתבו התוס' בפ"ב דשבועות (דף י"ז) דקדשי קדשים שנאכלין בעזרה בעינן שיראה פתח העזרה בשעת אכילה ולא ראיתי לרבינו שהזכיר דין זה. משנה למלך שם.

<sup>32</sup> ועיין אבן האזל שם שדן אם לרמב"ם רק דיעבד נאכלין בהיכל אך לכתחילה אינן נאכלין בהיכל, או שאף דיעבד אינן נאכלין אלא שאינו מעכב בכפרת הבעלים. ועיין רמב"ן עה"ת שם פסוק י ראיתי בספרי, רבי יהודה בן בתירא אומר הרי גוים שהקיפו את העזרה מניין לקדשי קדשים שנאכלין אפילו בהיכל, תלמוד לומר בקדש הקדשים תאכלנו. והנה ר' יהודה בן בתירא נתעורר בזה והעמיד הכתוב במקום האונס, והזכירו באימה שאמר "נאכלין בהיכל" והראוי שיאמר שנאכלין אפילו לפני ולפנים אם הקיפו את ההיכל.

<sup>33</sup> רמב"ם הלכות טומאת צרעת פרק י הלכה ו

<sup>34</sup> עי' טור יורה – דעה סי' שפו וכמו שהתבאר במו"ק טו. האבל חייב בעטיפת הראש כלומר שישב כשהוא עטוף בטלית ושיכסה ראשו בטלית או בסודר, ויחזור קצתו על פיו ועל ראש החוטם.

# הלכה למעשה ולמשיחא בדרה היומי

## מסכת סוטה

המצורעת<sup>35</sup> אינה פורעת ואינה פורמת ולא עוטה על שפם, אבל יושבת היא מחוץ לעיר ומודיעה לאחרים שהיא טמאה.

## הלכה למעשה

### ט. האיש מדיר את בנו בנזיר ואין האשה מדרת בנה בנזיר

כבר התבאר במסכת נזיר דף כח: שקטן<sup>36</sup> שהגיע לעונת נדרים כלומר שהוא בן י"ב שנים וקטנה בת י"א שנים<sup>37</sup>, ונדר בנזיר, הרי זה נזיר ומביא קרבנותיו<sup>38</sup>, ואף על פי שעדיין לא הביא שתי שערות, כשאר הנדרים.

והאיש מדיר את בנו קטן בנזיר אף על פי שלא בא לעונת נדרים<sup>39</sup>, ואין האשה מדרת את בנה בנזיר<sup>40</sup>, ודבר זה הלכה מפי הקבלה הוא ואינו נוהג בשאר נדרים.

כיצד האב<sup>41</sup> שאמר לבנו הקטן הרי אתה נזיר, או שאמר בני פלוני נזיר או הרי זה נזיר, ושחק הבן, הרי זה נזיר וחייב האב לנהוג בו כל דקדוקי נזירות, ואם נטמא מביא קרבן טומאה, וכששלים נזירותו מביא קרבן טהרה כשאר הנזירים הגדולים.

<sup>35</sup> רמב"ם שם הלכה ח

<sup>36</sup> רמב"ם שם פרק ב הלכה יג

<sup>37</sup> כמבואר בשו"ע ונו"כ יו"ד רלג

<sup>38</sup> דהרמב"ם ס"ל דמופלא הסמוך לאיש דאורייתא וכ"כ כל המפרשים והפוסקים בדעתו וכ"מ דעת השו"ע.

<sup>39</sup> יש להסתפק אי מצי האב למשאל על נדר בנו דלא מצינו שאלה אלא בנדרו אבל נדר דאחרים לא מצינו שאלה. וכן יש להסתפק אם הבן יכול להשאל על מה שהדירו אביו ואף על גב דקי"ל דאם מיחה הבן נתבטל הנזירות היינו דוקא בשמיחה בשעה ששמע אבל אם שתק בשעה ששמע תו לא מהניא ליה מחאה יש להסתפק אי מצי למשאל על נדריה דאפשר דכיון דקטן הוא ליתיה בתורת שאלה ואת"ל דכיון דקטן הוא ליתיה בתורת שאלה עדיין יש להסתפק בהגיע לעונת נדרים אי מצי למשאל על נדריה מי אמרינן דכיון דאיתיה בתורת נדרים איתיה נמי בתורת שאלה או דלמא שאני נדרים דבפירוש רבייה קרא למופלא. עוד אפשר לצדד ולומר דבן שהדירו אביו לא מצי הבן למשאל על נדריה משום דלא מצינו שאלה אלא לנדר עצמו והכא הבן לא נדר אף ששתק בשעה ששמע מ"מ שתיקה זו לא הויא כנדר. ולפי טעם זה אין חילוק בין הגיע לעונת נדרים ללא הגיע ולפי זה אפילו נעשה גדול ואליבא דמ"ד בלא נתבטל נדר האב כשנעשה הבן גדול שדין זה הוא מחלוקת בין הראשונים וכמ"ש הר"ב תו"ט בספ"ג דסוטה יע"ש. וראיתי לרש"י בפ"ג דמכות (דף כ"ב) שכתב ואית דמפרשי נזיר שמשון נזיר מן הבטן וקשיא לן ההיא נמי בשאלה איתיה שהיה אביו יכול לישאל עליו ואפי' מת אביו בשאלה מיהא הוא ההיא שעתא ע"כ. ונראה דנפשטו כל הבעיות מדברי רש"י הללו דס"ל דהמדיר את בנו בנזיר אביו נשאל עליו וכן נמי ס"ל דאין הבן נשאל על נדר אביו שהרי כתב ואפי' מת אביו כו' משמע דס"ל דאין הבן נשאל על מה שהדירו אביו וזה פשוט. משנה למלך שם.

<sup>40</sup> קצת קשה דמצינו גבי שמואל שהדירתו אמו בנזיר ואמרה ומורא לא יעלה על ראשו ושמואל היה נזיר עולם כמ"ש בסוף מכילתין ופסקו רבינו פ"ג הל' ט"ז וצ"ל דגם אביו הסכים על ידה והדירו גם הוא. מעשה רקח שם.

<sup>41</sup> רמב"ם שם הלכה יד

# הלכה למעשה ולמשיחא בדף היומי

## מסכת סוטה

## הלכתא למשיחא

### י. האיש מגלח על נזירות אביו ואין האשה מגלחת על נזירות אביה

עוד התבאר שם דף ל. שהאיש שנדרר<sup>42</sup> בנזיר יש לו להביא קרבנות אביו לעצמו ומגלח עליהם, ואין האשה מגלחת על קרבנות אביה, ודבר זה הלכה מפי הקבלה הוא, האיש ולא האשה.

כיצד מי שהיה אביו נזיר והפריש מעות לקנות בהן קרבנותיו ומת, והניח המעות סתומין. ואמר<sup>43</sup> אחרי מות אביו הריני נזיר על מנת שאביא קרבנותי ממעות שהפריש בהן אבי לקרבנותיו<sup>44</sup>, הרי זה מביא מהן קרבנותיו.

וכן אם היה הוא ואביו נזירים והפריש אביו מעות סתומין, ומת האב, ואמר הבן אחר מות אביו, הריני מגלח על מעות אבי הרי זה מביא קרבנותיו מהן, אבל אם לא אמר יפלו המעות לנדרבה<sup>45</sup>.

אולם אם הניח אביו מעות מפורשין, או בהמה, אינו יכול להביאם כמו שהתבאר לעיל דף כז: שאינו יכול להתכפר בחטאת אביו<sup>46</sup>. שבכל החטאות אם הפרישה אביו והיה הבן מחוייב באותו החטא לא יביאנה הבן על חטא.

## הלכה למעשה

### יא. האיש מקדש את בתו ואין האשה מקדשת את בתה

כבר התבאר במסכת יבמות דף נז: שהאב<sup>47</sup> מקדש את בתו שלא לדעתה, כל זמן שהיא קטנה. וכן כשהיא נערה, רשותה בידו לפיכך מקבל האב קידושי בתו מיום שתלד עד שתבגר, ואפילו היתה חרשת או שוטה וקדשה האב, הרי היא אשת איש גמורה.

<sup>42</sup> רמב"ם שם הלכה טו

<sup>43</sup> משמע שאם לא אמר אין מביא אלא יפלו המעות לנדרבה. לקוטי הלכות בזבח תודה יב.

<sup>44</sup> כגירסת התוס' דף ל.

<sup>45</sup> רדב"ז שם

<sup>46</sup> לקוטי הלכות יב.

<sup>47</sup> שו"ע ונו"כ שם לו א

# הַלָּכָה לַמַּעֲשֵׂה וּלְמַשִּׁיחָא בְּדֵף הַיּוֹמִי

## מסכת סוטה

ובמסכת כתובות דף מו: התבאר שממה שנאמר בפרשת משפטים באמה העבריה היוצאת מרשות אדוניה בסימני נערות (שמות כא פסוק יא) וַיִּצְאָה חָנָם אֵין פֶּסֶף, דקדקו חז"ל<sup>48</sup> אין כסף לאדון זה כשיוצאת ממנו שהרי יוצאת ממנו חנם, אבל יש אדון אחר כשיוצאת מרשותו יש לו כסף, וזה הוא האב, שכשיוצאת קצת מרשותו לרשות בעל, כלומר כשמקדשה<sup>49</sup>, האב מקבל אותו כסף הקידושין.

לפיכך מקבל האב קידושי בתו מיום שתולד עד שתבגר<sup>50</sup>, ואפילו היתה חרשת או שוטה וקדשה האב הרי היא אשת איש לכל דבר. וכן יוכל לקדשה בשטר ובביאה, דכתיב והיתה הוקשו הוויות להדדי, אבל לביאה אינו יכול למסור לקדשה עד שתהא בת שלש שנים ויום אחד, אבל פחות מכאן אם מסרה אביה לקידושי ביאה אינה מקודשת דביאתה אינה ביאה.

ועוד התבאר במסכת יבמות דף קז. שקטנה<sup>51</sup> שאינה בת שתים עשרה ולא הביאה סימני בגרות כל עוד אביה חי ונוכח<sup>52</sup>, קידושיה ונישואיה אינם כלום, אלא אם כן קידשה אביה, אבל אמה אינה יכולה לקדשה ולהשיאה<sup>53</sup>.

אין לה אב<sup>54</sup> והשיאוה<sup>55</sup> אחיה או אמה לדעתה, בעודה קטנה, או שהשיאה אביה כשהיא קטנה, ונתאלמנה או נתגרשה בעודה קטנה, שהרי היא כיתומה בחיי האב ואין לאב עוד רשות בה, והשיאה האב אח"כ לדעתה פעם שנית בעודה קטנה<sup>56</sup>, באלו אין הקידושין קידושין דאורייתא שהרי אין מעשה קטנה כלום, ולאחרים אין רשות עליה ואין קידושיה תופסין בה אלא מדרבנן, לפיכך אם אחר כך אינה חפצה בבעלה אינה

<sup>48</sup> קידושין נ:

<sup>49</sup> שיוצאה מרשות אב לרשות בעל לענין הפרת נדרים שאביה ובעלה מפירין נדריה כדילפינן מקראי  
<sup>50</sup> עיין במל"מ פ"ג מה"א דין י"א שנסתפק במי שקידש בתו קטנה פחותה מבת ג' שנים ויום א' בכסף או בשטר דקי"ל דהיא אשת איש גמורה. אם הכניסה אביה לחופה אי חופתה חופה וחשובה כנשואה או דילמא חופה דפחותה מבת שלשה לא חשיבה חופה והויא ארוסה ונ"מ ליורשה וליטמ' לה ולדון לבעלה בחנק אם בא עליה אחר ג"ש ויום א'. והאריך בזה והעלה דרש"י והתוספות והריטב"א אית להו דפחותה מבת ג"ש לית לה חופה וכן הוא דעת רבינו הרמב"ם וקצת דע"כ אית להו דפחותה מבת ג' אין לה חופה ולא מצינו מי שיחלוק בפירוש בדין זה וזולתי הרשב"א ז"ל דס"ל דפחותה מבת ג"ש אית לה חופה ואיהו ע"כ סובר כהרא"ש ודעימי' (הוא דעת ה"א שם) אמנם הרא"ש וסייעתו לא נתבאר מה דעתם בפחותה מבת ג' דאפשר אף דס"ל דחופת נדה הויא חופה מ"מ ס"ל דלית חופה לפחותה מבת ג' ע"ש באורך. ועיין בשעה"מ פ"י מהל' אישות בקו' חופת חתנים סעיף ז' שהאריך ג"כ בזה ומסיק דלכ"ע דינא יתיב דחופה דפחותה מבת ג' שנים לא חשיבה חופה כלל ואין מי שיחלוק על זה ושלא כדברי המל"מ הנ"ל ע"ש.

<sup>51</sup> שו"ע ונו"כ אבהע"ז לו יא

<sup>52</sup> שאם אינו נוכח כגון שנסע למדינת הים י"א שיכולה להתקדש ויכולים אחיה ואמה לקדשה כדי שלא ינהגו בה מנהג הפקר. שו"ע ונו"כ שם יד

<sup>53</sup> וכן אם השיאה אביה ונתאלמנה או נתגרשה בחיי אביה, הרי היא ברשות עצמה אף על פי שעדיין היא קטנה, דכיון שנשאת יצאה מרשות אביה לגמרי ושוב אין לאביה רשות בה לעולם, אבל אם קדשה ולא השיאה ונתאלמנה או נתגרשה כמה פעמים מן הארוסין קודם שתיבגר, הרי לא יצאה מרשותו לגמרי. שם ג

<sup>54</sup> שו"ע ונו"כ שם קנה א

<sup>55</sup> כתב הנ"י בשם הרמב"ן וכמה פוסקים דווקא אם השיא צריכה מיאון אבל נתקדשה ע"י אמה ואחי' מדעת' והיא לא קבלה הקדושי' א"צ מיאון שלא מצינו שליחות לקמן וכן דייק מהרש"ל מסמ"ג. ב"ש שם א

<sup>56</sup> לא גרע מיהא כח האב מכת אמה ואחי' לבוש וב"ש שם

# הלכה למעשה ולמשיחא בדרה היומי

## מסכת סוטה

צריכה ממנו גט, מ"מ אמרו חז"ל כיון שהיתה מוחזקת לבריות לאשת איש שהרי תקנו לה נישואין, לא תצא ממנו בלא כלום שלא יאמרו אשת איש יוצאת בלא כלום, אלא צריכה מיאון. ויוצאה ממנו במיאון שתמאן בבעלה<sup>57</sup>.

והמיאון הוא שתאמר אי אפשי בפלוגי בעלי זה או אי אפשי בקידושין שקדשני אמי ואחי, ואפילו לא אמרה כלום אלא הלכה ונתקדשה לאחר כשהיא קטנה אף על פי שהיתה נשואה לראשון קידושיה לשני הם הם מיאונה<sup>58</sup>.

וממאנת<sup>59</sup> בין מן האירוסין<sup>60</sup> בין מן הנישואין, אפילו שלא בפני הבעל ושלא בפני ב"ד, רק שיהיה בפני שנים שיעידו<sup>61</sup> על הדבר שמיאנה, ויש מי שאומר שלכתחלה בעינן ב"ד של שלשה. ואף לדעה זו, אם נשאת<sup>62</sup> או נתקדשה בפרהסיא הרי זה כאלו מיאנה בפני ג', וכשנתקדשה בצנעה צריכה עכ"פ לפני ג'.

## יב. האיש מוכר את בתו ואין האשה מוכרת את בתה

כבר התבאר במסכת כתובות דף כט: שממה שנאמר בפרשת משפטים (שמות כא פסוק ז) וְכִי יִמְכַר אִישׁ אֶת בִּתּוֹ לְאִמָּהּ וְגו' למדנו מכאן שהבת נמכרת לאמה עבריה על ידי אביה אך לא על ידי אמה או אחיה<sup>63</sup>, אולם מכירת הבת מותרת רק כל עוד היא קטנה גמורה, דהיינו עד שתתחיל תקופת בגרותה, וברגיל עד סוף שתים – עשרה שנה, ואז היא נקראת "נערה" ומשתביא שתי שערות אחר י"ב שנה ותיעשה נערה אינו יכול למכרה, אף על פי שעדיין יש לו רשות בה ויש לו לקדשה לכל מי שירצה.

## הלכתא למשיחא

## יג. האיש נסקל ערום ואין האשה נסקלת ערומה

<sup>57</sup> אבל אם השיאוהו שלא לדעתה או אפילו לדעתה ואינה יודעת לשמור קידושיה, אפילו מיאון אינה צריכה. שם

<sup>58</sup> שו"ע ונו"כ שם ג

<sup>59</sup> שו"ע ונו"כ שם ה

<sup>60</sup> היינו כשקבלה היא הקדושין לדעת הרמב"ן ומדעת אמה או אחיה. ב"ש שם ז

<sup>61</sup> שאחד מספיק רק שצריך עדות. לבוש וט"ז שם ב ב"ש ח

<sup>62</sup> ב"ש שם ט

<sup>63</sup> רמב"ם הלכות עבדים פרק ד הלכה א

# הַלְכָה לַמַּעֲשֵׂה וּלְמַשִּׁיחָא בְּדֵף הַיּוֹמִי

## מַסְכַּת סוּטָה

המתחייב מיתת בית דין בסקילה, רחוק<sup>64</sup> מבית הסקילה ארבע אמות מפשיטין אותו את בגדיו ומכסין ערותו מלפניו<sup>65</sup>, ואין האשה נסקלת ערומה<sup>66</sup>, אלא די לה<sup>67</sup> בחלוק אחד.

### יד. האיש נתלה ואין האשה נתלית

מצות עשה<sup>68</sup> לתלות את המגדף ועובד עכו"ם<sup>69</sup>, שנאמר (דברים כא פסוק כג) כִּי קָלַלְתָּ אֱלֹהִים תָּלוּי הָרִי מִגֶּדֶף אָמֹר. ובעובד עכו"ם נאמר (במדבר טו פסוק ל) אֶת יִקְנֹק הוּא מִגֶּדֶף אֶת ה', והאיש נתלה ואין האשה נתלית שנאמר (דברים שם פסוק כב) וְכִי יִהְיֶה בְּאִישׁ חָטָא מִשְׁפָּט מוֹת וְהוֹמָת וְתָלִיתָ אֹתוֹ עַל עֵץ אִישׁ וְלֹא אִשָּׁה<sup>70</sup>, אותו ולא אותה.

### טו. האיש נמכר בגניבתו ואין האשה נמכרת בגניבתה

דין הגנב בזמן שהיו בית דין סמוכים לשלם הקרן והכפל או תשלומי ארבעה וחמשה<sup>71</sup> מן המטלטלין שלו, אם לא נמצאו לו מטלטלין בית דין יורדין לנכסיו וגובין הכל מן היפה שבנכסיו, ואם אין לו קרקע ולא מטלטלין בזמן

<sup>64</sup> רמב"ם הלכות סנהדרין פרק טו הלכה א

<sup>65</sup> אף על פי שהוא מכוסה מלפניו קראוהו ערום. כסף משנה שם.

<sup>66</sup> פסק כחכמים (סנהדרין מ"ה ע"א) דאמרי הואיל וכתוב ואהבת לרעך כמוך ברור לו מיתה יפה, בזיונא דאינש עדיפא ליה טפי מניחא דנופא, שאם אין רוצה לכסות בשרו אינו נרגש כלל מזה, ואין לו בזיון, דבזיון הוא הרגש פנימי בנפש וכי יקר אצלו ממנו מבזיונו אין זה בזיון אצלו, אבל לעולם בזיונא דאתא מעלמא גדולה מצער בעלמא, ולכן מצאנו דכבוד הבריות דוחה לדבר תורה בשב ווא"ת, ולכן אלו היה כלאים כשהיה לבוש בשוק שב ואל תעשה היה נדחה מפני כבוד הבריות, כדאמרו ברכות פרק מי שמתו (י"ט ע"ב), ומצטער לא מצאנו דנדחה שום מצוה מפני צערא, אדרבא בסוכה דוקא כתיב תשבו כעין תדורו, למיפטר מצטער (סוכה כ"ה ע"ב), ובליילה ראשונה יש פוסקים דאינו נפטר, דממצה ילפינן, אין זה רק כמו שבארנו, דבזיון גדול מצטער, ודוק, ובזה בטלו דברי מי שרצה לפקפק דמצטער יהיה מותר בכל איסורים דדבריהם, מקו"ח דמשום בזיון נדחה כל לא תעשה דדבריהם, כדאמר בפ' מי שמתו שם דכבוד הבריות דוחה לא תעשה דשבת דמשום לא תסור, ובכ"מ. והרבה היה להאריך, אך שאכ"מ, ולא באתי רק להרום הראיה שהתפאר בה המחבר הנ"ל בספרו סימן ר"פ, כמ"ש ב. אור שמח שם.

<sup>67</sup> לחם משנה שם

<sup>68</sup> רמב"ם הלכות סנהדרין פרק טו הלכה ו

<sup>69</sup> משנה סנהדרין (דף מה:): כל הנסקלים נתלים דברי ר"א וחכ"א אינו נתלה אלא המגדף והעובד ע"ז וידוע דהלכה כחכמים

<sup>70</sup> וכתב הלחם משנה שם וחכמים אומרים האיש נתלה ואין אשה נתלית שנאמר וכי יהיה באיש חטא משפט מות והומת ותלית אותו על עץ ולא אותה עכ"ל. ודבריו אינם מדויקים דלפי המסקנא שם (דף מ"ו) אינו מפיץ מקרא דאותו ולא אותה דצריך על אותו בלא כסותו ורק ילפינן זה מקרא דכי יהיה באיש איש ולא אשה וצ"ע כתר המלך שם.

<sup>71</sup> רמב"ם הלכות גניבה פרק ג הלכה יא

# הלכה למעשה ולמשיחא בדף היומי

## מסכת סוטה

שהיובל נוהג<sup>72</sup> בית דין מוכרין אותו ונותנין דמיו לניזק שני' (שמות כב פסוק ב) אם אין לו ונמכר בגניבתו. האיש נמכר<sup>73</sup> בגניבתו אבל לא האשה, ודבר זה מפי הקבלה<sup>74</sup>.

### טז. כל הנשואות לכהונה מנחותיהן נשרפות ... הקומץ קרב בעצמו ושירים מתפזרים על בית הדשן

שוטה שהיה בעלה<sup>75</sup> כהן, אין שירי מנחתה נאכלין, וכדין שירי שאר מנחות של הנשואות לכהונה כמו שהתבאר לעיל, מפני שיש לבעל חלק בה, ואינה עולה כולה לאישים כמנחת זכרי כהונה, מפני שיש לה חלק בה, אלא הקומץ קרב לעצמו, ושירים מתפזרין על בית הדשן.

דף כג:

### יז. איש אין לי אלא איש אשה מניין

נגעי הראש<sup>76</sup> והזקן שייכים גם באשה והסרים לפיכך העלה זקנם שיער הרי זה מיטמא בנתקים.

### הדרן עלך היה נוטל

## הלכה למעשה

### א. ארוסה ושומרת יבם לא שותות ולא נוטלות כתובה

<sup>72</sup> אין עבד עברי נוהג אלא בזמן שהיובל נוהג אבל בזמן הזה אין דין עבד עברי נוהג ואינו נמכר בגניבתו וכ"כ הטור חו"מ סי' שמ"ח הגהות מיימוניות שם.

<sup>73</sup> רמב"ם שם הלכה יב

<sup>74</sup> טעם הדבר הוא מושכל, כיון שאינה מוכרת עצמה בגדלותה אין זכות למי שנגבה אצלו בה מה שאין לה זכות בעצמה למכור עצמה, לכן אינה נמכרת על הגניבה, וברור דלא כמו שהובא במשל"מ ריש הלכות עבדים (פ"א ה"ב) בשם הרמב"ן יעו"ש. אור שמח שם.

<sup>75</sup> רמב"ם הלכות סוטה פרק ד הלכה טו

<sup>76</sup> רמב"ם הלכות טומאת צרעת פרק ח הלכה א

# הַלְכָה לַמַּעֲשֵׂה וּלְמַשִּׁיחָא בְּרַף הַיּוֹמִי

## מסכת סוטה

ארוסה, ושומרת יבם הנן מן הנשים שאינן ראויות לשתות, שאף על פי שהיא רוצה לשתות ובעלה רוצה להשקותה, אינה שותה, אלא יוצאות בלא כתובה, משיבואו עידי סתירה אחר עידי קינוי. ויאסרו על בעליהן לעולם.<sup>77</sup>

ומכיון שהמקנא<sup>78</sup> לאשתו ונסתרה ואינו יודע אם נטמאת, כל זמן שלא השקה אותה אסורה, כי אין ההיתר תלוי אלא בהשקאת המים ששייך רק בזמן הבית, אבל איסור הסתירה שהיתה אסורה לבעלה אינו תלוי בזמן הבית, שאפילו אי אפשר להשקותה כמו בזמן הזה או אפילו בזמן הבית שאינה ראויה להשקותה, כי הרבה דברים יש שמונעים השתייה ויש נשים רבות שאינן ראויות להשקות, ובכללן ארוסה ושומרת יבם<sup>79</sup>, וכולן אסורות לבעליהן ואי אפשר להם לחזור להתירן. ובלבד שיהא הקינוי והסתירה בראוי, ואז הפסידה כתובתה אפילו מת קודם שגרשה.

לפיכך בעל<sup>80</sup> שאמר לאשתו בפני שנים "אל תסתרי עם איש פלוני" אפילו הוא אביה או אחיה או גוי. וכן ארוס שקינא לארוסתו וכן יבם שקנא לזקוקתו הרי זה קינוי, ואם נסתרה תאסר על בעלה, ארוסה, או יבמה<sup>81</sup>.

<sup>77</sup> ולכאורה יש להקשות שהרי לעיל דף יח: התבאר שיבמה שזינתה לא נאסרה על היבם וא"כ אמאי נאסרת בקינוי וסתירה, ובמאירי כאן כתב "אף על פי ששומרת יבם שזינתה מותרת ליבמה וכן שאם מתה מותר באמה כמו שהתבאר בתלמוד המערב שבפרק שני אלמא אין זה אישות כלל, מ"מ כל שרואה אותה פרוצה יכול לקנות לה, והיא נרמה אחר כן ליאסר עליו, ולהפסיד כתובתה בסתירתה, ויש חולקין בזו ופירשו דמתני' אליבא דרבי עקיבא דאמר שומרת יבם שזינתה אסורה לבעלה ואין נראה כן. ועיין אור שמח שכתב וזה היה מקום לדחות, דסבר רבינו כשיטת המאירי בבית הבחירה ריש פרק ארוסה, דבכה"ג דמקנא לה בעל וקפיד אסורה ליבם, ועיין בתר המלך שם שכתב והנה לפ"ז נראה דרק ליבם נאסרה אבל לא למי שקינא אותה מאתו ולא לכהונה ולא לתרומה דהא הטעם דאסרה התורה לבעל ולתרומה אחרי קינוי וסתירה אי לא שתתה משום דאיכא רגלים לדבר דודאי זינתה אבל היכא דאפילו אי ודאי זינתה נמי מותרת ורק ליבם נאסרה משום קפידא דקינוי וא"כ להני לא נאסרה ודאי וא"כ צריך לומר דזה דכיל רבינו כל הנשים בה"ב מפ' זה דאסורין לבעל מי שנתיהרה עמו וכן מה שכתב לקמן בפ"ה מהל' א"ב הל' י"ב דכל איש שקינא לה בעלה כו' בין שהיתה מן הנשים שאינן ראוין לשתות ה"ז אסורה לכהונה כי אין שומרת יבם בכלל ואף דאסורה ליבמה מ"מ להני מותרת כמבואר. ועיין עוד באור שמח שם שהאריך להעמיד שם דאיירי בנבעלה כבר ליבם וכגון שבא עליה יבם בשוגג, דאף על גב דקונה אותה לדברים האמורים בפרשה, בכ"ז אינו קונה אותה ליורשה וליטמא לה ולהפר נדריה אם נפלה לו מן האירוסין, כמו שפסק רבינו בהלכות תרומות פ"א, וא"כ קדמה שכיבת בעל לבעל, ושפיר צריך קרא למעט בכה"ג דאינה שותה, ותו שפיר כתב רבינו דנאסרות על בעליהן, דייק בלשון קדשו, בעליהן, והיינו שכבר בעלו אותן, אף דזה קיצור מאוד, ידוע דרך רבינו שסמך על מה שביאר כל אחד במקומו, ועיין בתר המלך שם שהעמיד דבא עליה בבית אחיו דאל"כ לא בעי קרא דלא קדמה שכיבת בעל לבעל ולא שותית בלא קרא ורק מקרא דמבלעדי אישך כו' וא"כ כיון דמיירי בכה"ג דבא עליה בבית אחיו שפיר נאסרה עליו אף אם זינתה בלא זה לא נאסרה עליו מ"מ כיון דבא בב"א דקנאה לד"ה נאסרה שפיר ורק משתיה ממעמינן מגוזה"כ דבעינן ביאה לשם אשות

<sup>78</sup> שו"ע ונו"כ אבהע"ז קעה א ולבוש שם

<sup>79</sup> וז"ל הרמב"ם הלכות סוטה פרק ב הלכה ב

<sup>80</sup> שו"ע שם ב

<sup>81</sup> הטור והש"ע שלא ביארו דמיירי שבא עליה בבית אחיו ע"כ צריך לומר לדעת הטור והשו"ע נמי כמו לדעת רבינו דמטעם קפידא דבעל נאסרה ע"י קינוי כדעת המאירי שהוזכר לעיל וא"כ היא מותרת לבעל שקינא

# הלכה למעשה ולמשיחא בדרה היומי

## מסכת סוטה

## הלכתא למשיחא

### ב. אלמנה לכהן גדול גרושה וחלוצה לכהן הדיוט ממזרת

להלן דף כח. יבואר בעזה"ת שכל איש שבא<sup>82</sup> ביאה אסורה מימיו אחר שהגדיל, אין המים המאריים בודקין את אשתו, שני' (במדבר ה פסוק לא) וְנָקָה הָאִישׁ מֵעֶוְנוֹ וְהָאִשָּׁה הַהִוא תֵּשֵׂא אֶת עֲוֹנָהּ, בזמן שהאיש מנוקה מעון האשה נושאה את עונה.

לפיכך<sup>83</sup> אם היתה אשתו אסורה עליו מחייבי לאוין או מחייבי עשה אפילו שנייה וקנא לה ונסתרה אינה שותה אלא תצא בלא כתובה ותהיה אסורה עליו אף משום זה.

וי"א<sup>84</sup> שגם אם בא ביאה אסורה מימיו אחר שהגדיל, המים המאריים בודקין את אשתו ואינם בודקים אלא אם בא עליה אחר שנסתרה, רולם אין המים בודקים כל שאינה ראויה לאישות, ולפיכך אם היתה אשתו אסורה עליו מחייבי לאוין או מחייבי עשה אפילו שנייה, וקנא לה ונסתרה אינה שותה אלא תצא בלא כתובה ותהיה אסורה עליו אף משום זה.

---

מאתו ואף אם זינתה אסורה משום קנסא דרבנן כמבואר שם בהנה"ה (סי' ג') והכא א"ל דאף מדרבנן שרי כיון דהוא מכחיש ואומר שלא בעל אותה ורק ליבם שקינא נאסרה לה כמבואר.

<sup>82</sup> רמב"ם הלכות סוטה פרק ב הלכה ח ט

<sup>83</sup> ואיכא לעיוני טובא אליבא דרבנן וז"ל מאי האי דנקט מתניתין אלמנה לכ"ג כו' דהיינו שנשא אשה באיסור תיפוק ליה דאפילו עבר עבירה אחת בימיו משהגדיל שוב אין המים בודקין אותו וכ"ש זה דכל ימיו באיסור קאי. והנראה דנקט הני משום דבעי למיתני ולא נוסלת כתובה ומי שבא ביאה אסורה דקי"ל דאין משקין אותה מ"מ אינה מפסדת כתובתה וכמ"ש רבינו לעיל בריש פירקין דאם בא עליה בעלה אחר שנסתרה ה"ז אינה שותה ונוסלת כתובה ודין זה הוא משנה ערוכה בר"פ ארוסה ומעמא דאינה שותה הוא משום דאינו מנוקה מעון דהא סומה אסורה היא עליו עד שתשתה. אלא דאלמנה לכ"ג ודכוותיהו כיון דבסיבתן אינן ראויות לשתות אף דאין האיש מנוקה מעון אינן נוסלות כתובה. משנה למלך שם הלכה ח

<sup>84</sup> רש"י ז"ל דפירש דמעמא דמתני' הוא משום דכתיב כי תשטה אשתו בראויה לאישות הכתוב מדבר וכתב דהכי תניא בספרי. וכן פי' רבי' עובדיה ז"ל ע"ש. ועלה בדעתי לומר דאפשר דרש"י ז"ל מודה לדינו דרבנן דכל מי שבא ביאה אסורה דאין המים בודקין את אשתו ומה שכתב דבראויה לאישות הכתוב מדבר הוא כדי לתת טעם למה שאינה נוסלת כתובה הא ליתא דהא כתובה אינה מן התורה ואפילו לרשב"ג דאמר בפרק בתרא דכתובות דכתובת אשה דאורייתא כבר כתבו הראשונים דלאו משום דאורייתא היא אלא דאית ליה סמך מן התורה. אשר ע"כ נ"ל דרש"י ז"ל חולק בדין זה דרבנן ולא מצאתי בשום מקום שיאמר רש"י דבשביל עבירה אחרת שלא יבדקו המים את אשתו. ובפ"ק דשבועות (דף ה') שהביאו ברייתא זו פירש"י שבא עליה אחר שנסתרה וכן בפ"ו דיבמות (דף נ"ח) ובפ"ק דקידושין (דף כ"ז) בכל מקומות אלו פירש"י דבא עליה אחר שנסתרה יע"ש. ופשטיה דקרא בהכי מיירי דהא ונקה האיש מעון הוא ללמד שקודם לכן היה בו עון אם בא עליה וכמ"ש רש"י בפירוש החומש ועל זה סיים הכתוב ואמר והאשה ההיא תשא את עונה דהיינו שיבדקוה המים אבל משום ביאה אחרת לא מצינו שתהא מעכבת שלא תבדק. משנה למלך שם.